

4 | 2016

časopis o psech a lidech

psí kusy

39 Kč / 1,79 €

Chodský pes
český univerzál

Pes & dítě:

Aby to byl
skvělý tým

Bombaři

Ochránci bezpečí
v první linii

Kůže a srst

jako zrcadlo výživy

Jak se žije se psem:

Matěj Ruppert

Chodský pes, český univerzál

Sympatie si získává nejen příhodnou velikostí, ale také skromností a přizpůsobivostí. Je temperamentní, učenlivý, klidný a snadno cvičitelný. Je to věrný rodinný pes i dobrý hlídač, zkrátka: ideál.

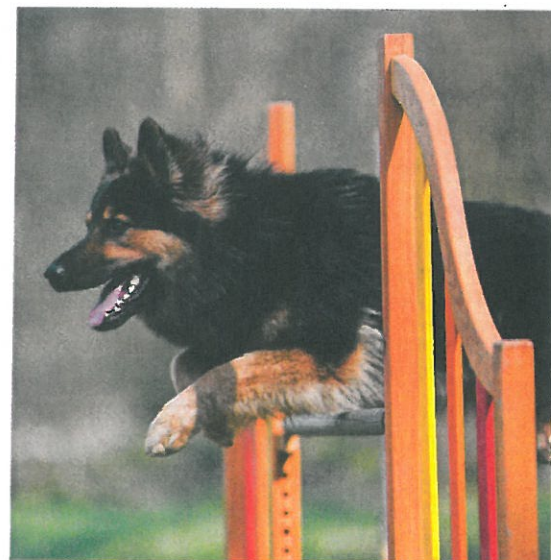
Chci vyšlechtit malého ovčáka, který bude schopen hlídat obydlí, pást ovce, bude společníkem starších osob i mladých aktivních rodin s dětmi a při tom všem bude schopen i všestranného výcviku," předsevzal si kdysi Jan Findejs, který se zasloužil o regeneraci českého národního plemene. A protože naše kynologie podobně univerzálního psa neměla, není divu, že si chodský pes našel po roce 1985, kdy oficiálně vznikl, mnoho příznivců. Chodský pes je plemeno prozatím neuznané FCI, nicméně členové Klubu chodského psa se o jeho uznání opětovně snaží. Snad jim to vyjde v letošním roce.

Akční je v mžiku

Je menší než německý ovčák a na rozdíl od něj je také bez problémů ovladatelný. Na to, abyste ho zvládli, nemusíte být zkušeným kynologem, i když důslednou výchovou a správnou socializací i tento chlupáč projít musí. „Typické pro chodského psa je, že není náladový, je spolehlivý a je schopen přirozeně přecházet z klidu do aktivity a naopak,“ říká zkušená chovatelka Jana Kudrnáčová. Totéž potvrzuje také chovatel Karel Peroutka, který fakt, že pes dokáže během chvíle přejít z klidového režimu do akce, považuje dokonce za největší přednost plemene. „Povahou mi naprosto vyhovuje, je to kamarád k dětem, věrný společník i dobrý hlídač. Také se dobře snáší s ostatními psy. Na našich společných akcích se často najde jeden házeč apertů. K němu se pak připojí velká smečka chodských psů, která společně aportuje. Které jiné pracovní plemeno by tohle zvládlo bez šarvátek?“ ptá se chovatel.

Přizpůsobí se vám

Nenáročnost, přizpůsobivost a všestrannost oceňuje na chodském psu také chovatelka Ivana Soldánová,

podle které ten, kdo měl jednu chodáka, už jiné plemeno nechce. Výtku má k tomuto sympatíkovi jedinou. „Při schovávání aportu občas podvádí a vykukuje za rohem, kam ho dáváte,“ usmívá se. Přizpůsobivost plemene si pochvaluje i Jana Kudrnáčová: „Obdivuhodné je, že je pro něho přirozené chovat se velmi klidně a ‚pomalu‘ v rukou starší či hendikepované osoby nebo v rukou menšího dítěte. V rukou aktivního majitele je naopak neúnavným psem. Stejně tak je přizpůsobivý podmínkám v rodině, se kterou žije.“

Vytrvalec s velmi dobrým čichem

I méně aktivní lidé by však měli počítat s tím, že chodský pes je plemeno, které potřebuje dostatek pohybu. Ideální jsou pro něj vycházky s určitou aktivitou – třeba s běháním s jinými psy, aportováním nebo vyhledáváním předmětů. S chodským psem lze prý dělat cokoliv – od klasického výcviku přes sportovní kynologii, agility, dogdancing, frisbee až po canisterapii nebo pasení. Podle Karla Peroutky je největší předností jeho nos, výborně se proto hodí na záchranářinu a pachové práce. „Slabší stránka sportovního výcviku jsou obrany, není to takový tvrďák, bere vše jako hru a zábavu. I když, tady jde hodně o šikovnost psovoda a figuranta,“ dodává zkušený chovatel.

Ideální jsou pro něj vycházky s určitou aktivitou, třeba s aportováním nebo vyhledáváním předmětů

Jana Kudrnáčová ještě připomíná, že chodský pes je vytrvalec, ideální na dogtrekkingy nebo canicross. Protože je ale velmi přizpůsobivý životnímu stylu svého pána, když je odkázán na krátké vycházky, nestrádá a je milým společníkem.

S pánem je rád

A kde by měl chodský pes žít? Zahradu určitě uvítá. Díky své dlouhé srsti a husté podsadě může žít i celoročně venku, ale mnozí majitelé jej mají i v bytě, aniž by jejich čtyřnožec jakkoliv trpěl. „Naše fenky byly původně venku, pak byla tužší zima a dvanáctiletou Casidy jsem vzala domů, aby měla pohodlí – a když mohla jedna, šly všechny tři a už doma zůstaly,“ vzpomíná Ivana Soldánová. I když má chodský pes luxusní zateplenou boudu,

rád prý lehává u dveří do domu – snad proto, že chce být co nejlíže svému pánovi. „Největším trestem je pro něj izolace

od smečky, rodiny, prostředí trvale chudé na podněty. Chodský pes je zkrátka rád co nejlíže svému pánovi,“ všimla si Ivana.

Učelnivý milovník dětí

Přestože jde o plemeno, o kterém se traduje, že je poměrně lehce ovladatelné a vhodné i pro začátečníky, pořád je to pes – a každý pes vyžaduje

Hodí se do města i na vesnici

péči ze strany majitele. Základem výcviku musí být hra, nemá rád dril a jednotvárnost. „Je to plemeno se stálou chutí ke spolupráci, je inteligentní a učenlivé. Výhodou také je, že není fyzicky náročné s ním manipulovat, protože je střední velikosti. Jen doporučuji být při výchově důsledný a postupovat přirozeně a v klidu,“ zdůrazňuje Ivana Soldánová. Žádný problém nedělá chodskému psovi ani soužití s dětmi. „Do mého pětiletého syna jsou všichni moji choďáci zamilovaní a dělají vše, co mu na očích vidí,“ říká Karel Peroutka. K dětem je prý choďák velmi opatrný, trpělivý, vítá jejich hrátky a je šťastný, když se může připojit. „Spíše doporučuji sledovat, aby nebyl problém na straně dětí. Ty musejí znát, kde jsou hranice a co si smí a nesmí dovolit,“ upozorňuje Jana Kudrnáčová.

Štěně jen s papíry

Pokud si chcete pořídit štěně chodského psa, obraťte se na kvalitní chovatelskou stanici a poříďte si pouze psa s průkazem původu. Jen tak budete mít jistotu, že z něj vyroste jedinec odpovídající standardu a zejména, že bude vykazovat požadované vlastnosti tohoto plemene. „V posledních letech mě trochu trápí udržení požadovaného typu původně šlechtěného chodského psa. To znamená odchovávat ‚malého ovčáka s dobrou kostrou‘, delší srstí a typickou hlavou s krátkým uchem. Mohu tolerovat více či méně rozložené znaky či jejich pigmentaci, ale požadovaný typ je základ pro udržení základního znaku plemene, které se začalo regenerovat před 26 lety. Chodský pes, který měří 57 až 58 cm, váží 30 kg a má mnohdy těžší hlavu, může sice vypadat

Psi sympáček, který stále čeká na uznání Mezinárodní kynologickou organizací FCI

Redakce doporučuje

Evropská výstava chodských psů v sobotu 6. 8. 2016 v Chodské Lhotě na fotbalovém hřišti.

Přihláška a propozice na www.kpchp.org. Všichni přátelé plemene chodský pes jsou vítáni!

provinilý pohled se nedá popsat. Nikdy nic takového neudělal a asi sám byl překvapen víc než já, „co si to dovolil“. Když jsem viděla jeho výraz, jen jsem se zasmála a pohládila ho. Nebylo to výchovné, ale v tomto případě pro mě přirozené. Ostatně, nikdo není dokonalý.“

Pro Karla Peroutku je chodský pes parťákem v životě. „Pořád se ode mě učí a já se učím od něj. Nejvíc ho rozesmutní, když nemůže být součástí našeho rodinného života, ale to se u nás stává spíše výjimečně.“ Ivanu Soldánovou zase překvapuje chodský pes svou vynalézavostí: „Vypustíte ho jedněmi dveřmi na dvůr, on oběhne dům, otevře si druhé a je zase u vás,“ usmívá se spokojená majitelka českého národního plemene.

Text: Andrea Skalická

Foto: Pes Jíra a archivy chovatelů

impozantně, ale není to jedinec, který je typickým chodským psem. Bohužel si tuto skutečnost neuvědomují mnozí chovatelé tohoto plemene a ani rozhodčí exteriéru, kteří naše plemeno posuzují na výstavách,“ upozorňuje Jana Kudrnáčová, která je zároveň předsedkyní Klubu chodského psa.

Zdraví se bedlivě sleduje

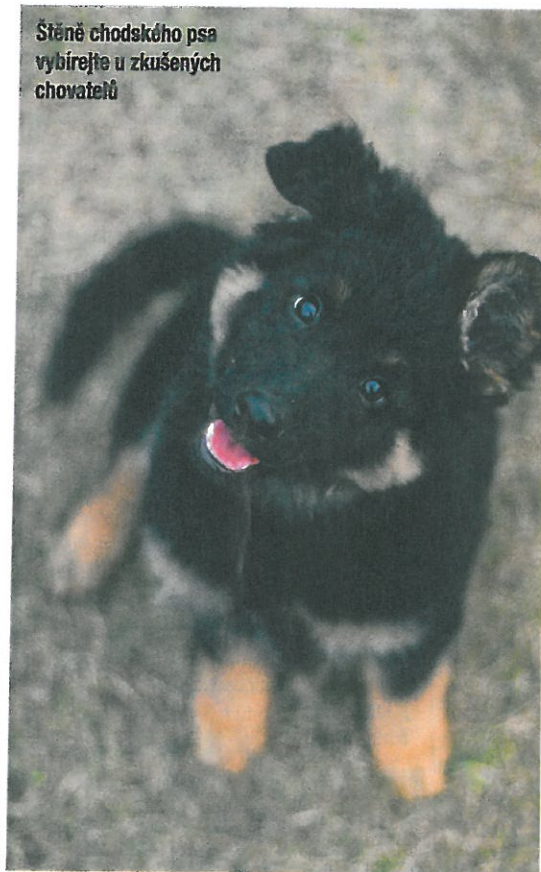
Srst chodského psa je delší, přesto je péče o ni bez problémů. Líná jednou za 8 až 10 měsíců. V tomto období je vhodné častější vyčesávání pro zbavení se staré uvolněné srsti. Mimo línání při občasném kartáčování chodský pes srst nepouští. Pokud jde o zdraví, není zatížen dědičnými chorobami. Od roku 1997 se provádí povinné rentgenování dědičně podmíněného chybného vývoje kyčelních kloubů s maximální přípustností do II. stupně pro využití v chovu. Už několik let majitelé chodských psů každoročně vyplňují „Dotazník sledovanosti zdraví“ pro monitorování stavu zdraví v populaci a zavedl

se také tzv. „Zdravotní program“, který motivuje majitele psů k dalším nepovinným vyšetřením.

Vynalézaví parťáci

A jak je to u chodských psů se stravou? Žádná věda - všichni oslovení chovatelé krmí své choďáky granulemi a občas jim přilepší syrovým nebo vařeným masem, případně psí paštikou. Při správném dávkování krmiva a pohybu si psi udržují stabilní váhu. „Jsem velmi pyšná na to, že se naši psi dožívají vysokého věku 14 až 16 let. Výjimkou byla jedna fena, která zemřela ve 12 letech,“ říká Jana Kudrnáčová. I když žije její rodina mnoho let s chodskými psy v symbióze, o překvapení s nimi prý není nouze. Naposledy ji dostal jejich osmiletý, obvykle naprosto disciplinovaný miláček Scuby. „Když přijedu z nákupu, má ve zvyku skočit do auta, zaparkujeme spolu a jde se domů. Otevru dveře auta a vidím, že Scuby si vytáhl z tašky zabalenou krájenou šunku a už ji dojídá. Ten jeho

Štěně chodského psa vybírejte u zkušených chovatelů

Málem zapomenuté plemeno

Historie psa Chodů sahá až do 13. století. Chodové na Šumavě tehdy střežili nejdůležitější cesty vedoucí od Domažlic do Němce. Doprovázeli je houževnatí a velmi odolní psi. Kromě střežení pohraničí byli využíváni i k pastevectví a stopování zvěře. Ostatně, dlouhosrsté ovčácké psy, věrné pomocníky Chodů, zmiňuje ve svém díle „Psohlavci“ i spisovatel Alois Jirásek a o chodském psu psal ve svých vzpomínkách i Jindřich Šimon Baar. Přesto plemeno upadlo takřka v zapomnění. Až v roce 1984 se kynologové začali pokoušet o jeho znovuvytvoření. Základem pro nový chov chodského psa byla fenka Bessy, pes Dixi a později i pes Blesk. Časem se typ chodského psa sjednotil a ustálila se jeho kohoutková výška, která je u psů 52 až 56 cm a u fen 49 až 52 cm, přičemž se toleruje maximálně odchylka dva centimetry. Váha se má pohybovat mezi 18 a 25 kg. Srst je dlouhá 5 až 12 cm, rovná, s hustou podsadou. Zbarvení je černé se znaky. Uši jsou krátké s bohatou srstí, blízko sebe nasazené a nesené, což dává chodskému psu ten správný výraz.

Chodákománie

Lucie Schönová

V době, kdy jsem si pořizovala svého prvního psa, mi bylo 12 let. Hledala jsem proto plemeno, které bych v tomto věku zvládla, střední velikosti, s delší srstí, se kterým bych mohla chodit na cvičák a který by byl tolerantní k mé tehdy dvouleté sestře. Chodský pes se ukázal jako ta nejlepší volba. Daril byl úžasný pes s obrovským charakterem, který mi úplně změnil život. Později k němu přibyl i jeho syn jménem Boogie. Oba dva jsou, respektive byli, neuvěřitelně všestranní, s přehledem zvládali poslušnost, obranu, stopování, vyhledávání, pasení ovcí i krav, dogfrisbee, agility, obediencie, dogdancing a mushingové sporty. Momentálně pětiletý Boogie je od rána do noci připravený k akci, má obrovskou snahu se mi zavděčit, pracuje vždy a všude a zbožňuje aporty. Nepere se se psy a mohu jej vzít na volno kamkoli. Člověk se s ním nikdy nenudí, je to takové perpetuum mobile.

Jana Kudrnáčová

Od svých devíti let jsem měla vždy německého ovčáka a věnovala jsem se výhradně výcviku. Na Světové výstavě psů v Brně jsem v roce 1990 poprvé uviděla chodské psy, „malé ovčáky“ s delší srstí a velmi bystrým výrazem a projevem. Hned jsem se začala motat mezi majiteli těchto psů a vyzvíдалa vše, co se dalo. Zajímala mě hlavně jejich povaha a schopnost výcviku. Nyní již vím, že chodský pes bude vždy v naší rodině. Je to dobrý hlídač a spolehlivý parťák, který má vždy chuť do jakékoli aktivity.

Dáda Hřebíčková

Když jsme se před devíti lety poprvé rozhodli pro chodského psa, bylo to převážně pro jeho exteriér a temperament. Moc jsme toho o chodském psovi ještě nevěděli, ale již po pár týdnech soužití s ním jsem si byla jistá tím, že jiné plemeno se v naší rodině jen stěží objeví. Lexus je velice chápavý, chytrý a neskonale vnímavý pes, neustále nabitý energií s námi cokoli podniknout. Jeho talent jsme spolu zušlechtili devíti zkouškami z výkonu, mezi které se vložilo i mé vážné onemocnění a následná roční léčba, během které mi Lex přinášel spoustu štěstí a úsměvů na rtech.

Petra Vejvodovská

Mým snem byl vždy aktivní, snadno ovladatelný pracovitý pes středního vzrůstu. Favoritem se stal chodský pes, všestranné plemeno, které se hodí na většinu psích sportů. Se svou fenkou především běháme agility, ale začínáme i s pachovými pracemi, které ji nesmírně baví. Velice ráda se učí novým věcem. I přes vynikající povahové vlastnosti bych

toto plemeno nedoporučovala každému. Pro člověka, který chodáka nedokáže dostatečně zaměstnat, se toto plemeno moc nehodí.

Karel Peroutka

Prvního chodského psa jsem viděl na obrázku v časopise Chovatel a naprosto mi učaroval svým vzhledem. Dlouhosrsté ovčácké plemeno jsem moc chtěl a o několik let později jsem si pořídil svého prvního chodského psa. A jak se s ním žije? Super, neměnil bych!

Ivana Soldánová

Měla jsem to štěstí, že jsem u chodského psa v podstatě od počátku chovu. Při skládání zkoušky základního minima se svým prvním psem jsem se seznámila s Astou na Barance – fenkou, která mě zaujala svou milou, kontaktní povahou, výbornou poslušností, vztahem k psovodovi a líbivým exteriérem. Jejím majitelem byl Leopold Hykel, který se stal prvním poradcem chovu. Začala jsem mu pomáhat a bylo jasné, že jakmile k tomu budu mít vhodné podmínky, pojedu si pro svou první fenku. Od té doby jsem chodáčkům věrná. Život s nimi je super.

Jana Marynková

Jelikož máme malé děti, zaměřili jsme se na povahové vlastnosti psa. Chtěli jsme přátelského, inteligentního, snadno cvičitelného psa, který zvládne zároveň bydlet v kotci a ohlídat dům. Od zkušených chovatelů a výcvikářů jsme sbírali informace o tom, jak se k němu chovat tak, abychom nenarušili jeho přirozenou vyrovnanost. Astona máme čtvrtým rokem a stal se plnohodnotným členem rodiny. Stále nás udivuje jeho nadšení, chytrost a vyrovnanost.

